
4 DIGITALE
RESSURSER

8 TEGNESERIE OM PINSEN
10 BOKANBEFALING

IKO-NYTT

{Nº 2/2020}

BESØKSADRESSE:
Colletts gate 43, Oslo

POSTADRESSE:
Postboks 2623 St.Hanshaugen
0131 OSLO

TELEFON: 22 59 53 00
E-POST: post@iko.no
www.iko.no

DIREKTØR: Marianne Uri Øverland
STYRELEDER: Ludvig Bjerkreim
I REDAKSJONEN: Annbjørg Dalland
og Marianne Uri Øverland

FORSIDEFOTO: iStock
LAYOUT: strokdesign.no
TRYKKERI: Merkur Grafisk AS

I 2020 kommer IKO-nytt ut tre ganger.

ISSN: 0800-2649
BANKGIRO: 3000 15 03827

{Følg oss på}
FACEBOOK!
@IKOkirkeligpedagogiskcenter

Kjære lesere.

VI ER MED PÅ en dugnad. Alle er vi godt kjent med hva det betyr: å løse oppgavene sammen, å være med på å bidra til at vi i fellesskap får gjort noe vi ikke klarer å løse alene, å sikre at alle i flokken blir inkludert, og at det vises omsorg for alle.

FOR IKO SIN DEL betyr det at vi har satset digitalt, på lik linje med veldig mange i kristen-Norge. IKO laget et konfirmantoppbygg for noen år siden. Nå har vi lagt det tilgjengelig digitalt, med at hver samling er delt opp i ulike videoer. Forhåpentligvis har dette vært til hjelp for alle konfirmanter og konfirmantlærere som ikke har kunnet møttes. Og vi har blant annet laget webinar om skole-kirkesamarbeid og om bibelformidling om pinse. Les mer om dette på side 4.

VI HAR LÆRT MYE av å arbeide i den digitale verden, ervervet oss kunnskap om hvordan å gjøre det, og erfart at digitalt er greit til sitt bruk, men kan aldri erstatte det fysiske møtet mellom mennesker. Nå gleder vi oss over at landet åpnes opp igjen, at vi kan treffes i kirkene og på bedehusene. Snart kan vi begynne å planlegge kurs og konferanser, på IKO-huset, og rundt omkring i landet. Vi gleder oss til å se dere igjen.

DET ER MYE SPENNENDE og nytt å lese om i denne utgaven av IKO-Nytt. Tegneserieboken om pinse av Peter Madsen er en av våre nye utgivelser. Pinsen er ikke like lett å forklare som jul og påske, men Madsen gjør det på en god måte. Som han sier i et intervju i Vårt Land nylig: «I pinsen får verden fylde. Tiden mellom påske og pinse er de troende rådvile. Plutselig skjer dette nedslaget hvor verden fylles, retningen gis og talsmannen kommer». Les mer om *Vingeslag* på side 8.

GOD LESNING av IKO-Nytt – og god sommer!

Marianne Uri Øverland
Marianne Uri Øverland

Direktør

DET BLIR TROSOPPLÆRINGSKONFERANSE I 2020!

Her er et bilde av storgruppen fra IKO og Kirkerådet, som er godt i gang med planleggingen av konferansens innhold.

IKO – KIRKELIG PEDAGOGISK SENTER og Kirkerådet arrangerer årlig Trosopplæringskonferansen sammen om høsten. Men på grunn av årets spesielle omstendigheter og smitteforhold i forbindelse med korona-pandemien, har det vært usikkert om vi kan få arrangert konferansen i år.

Og i skrivende stund vet vi ennå ikke hvordan konferansen vil se ut, men det vi vet er at vi har lyst til å arrangere noe for kirkelige ansatte og frivillige som jobber med trosopplæring. Om konferansen blir et

digitalt arrangement, oppdelt i mindre arrangement, eller om vi får til å møtes på Gardermoen, gjenstår å se. Men vi oppfordrer interesserte til å sette av datoen onsdag 14. oktober og vente på mer informasjon.

Tema for årets konferanse er **MER ENN ORD**: Gode ord kan løfte mennesker. Tomme ord bryter ned. Gjennom fellesskap og gode handlinger blir ord troverdige.

Jesus sin programmerklæring for kirken er oppfordring til tro, handling og fellesskap: Døp dem! Lær dem å holde! Se, jeg er med dere!

Du kan følge med på oppdateringer om konferansen 2020 på www.trosopplæringskonferansen.no.

mer enn ord

**TROSOPPLÆRINGS-
KONFERANSEN 2020**

IKO: En faglig ressurs også på nett

I en tid der det ikke er lett å samles til kurs og faglig fordypning, ønsker IKO - Kirkelig pedagogisk senter fortsatt å være en faglig støtte for kirkelig ansatte og frivillige. Her er noe av det vi har jobbet med den siste tiden.

Digital presentasjon av Kirkeboka mi

Denne våren kom IKO-Forlaget med *Kirkeboka mi*, en ny fireårsbok skrevet av Sindre Skeie. Gjennom denne digitale presentasjonen går vi først gjennom litt Kirkebok-historie, tilbake til 70-tallet, før et lengre intervju med Sindre Skeie om den nye boka. I tillegg presenteres noen av ressursene som er laget rundt fireårsboken, som kan brukes i forbindelse med utdeling av boka.

Prismet-webinar: Sang for livet!

Hvilke salmer og sanger synges egentlig i Den norske kirkes trosopplæring? Hva kan en lære eller formidle ved å synge dem, og hvordan begrunnes sangvalget? I Prismet-boken «Sang for livet!» presenteres forskning og praksisrefleksjoner om dette. Digitalt fikk bidragsyterne i boken presentere sine funn gjennom korte filmer og presentasjoner. (Var tilgjengelig i mars.)

Digital konfirmantundervisning

Konfirmantressursen Delta er delt opp i ulike samlinger. Nå legger IKO de ut digitalt, som en ressurs til menigheter som har konfirmantundervisning over nett. Samlingene ledes av menighetspedagog og forfatter Brage Molteberg Midtsund. Rådgiver på prosjektet er Marianne Gullhaugen (IKO). Alle filmene er produsert av Kristian Sandmark (IKO).

Webinar om skole-kirkesamarbeid

Skolene får nye læreplaner nå. Det påvirker kirkens samarbeid med skolene, siden samarbeidet er knyttet til læreplanene. Gjennom fire korte videoer går IKO-rådgiver Marianne Gullhaugen gjennom hva kirken bør tenke på og jobbe med når vi skal opprette eller fornye samarbeidet med skolene. (Tilgjengelig ut juni)

Kort bibelsnakk: om pinse

Hva vet vi egentlig om pinsen, og hvordan gjenforteller vi den? I denne korte videoen snakker IKO-rådgiver og bibelforsker Ingunn Aadland litt om hva bibelen sier om pinsen, og hvordan den ofte gjenfortelles.

AKTUELLE BØKER

Jeg også!

Fargerik og humoristisk kartongbok som inviterer både små og store til å leke. Her får vi høre om mange kjente dyr, og så sammenligner vi de med oss selv. Slik blir barnet kjent med kroppen sin.

SJETTE BOK OM MUNKEN OG KULA Blyantmysteriet

Enda en bok om de to guttene som stadig skaper problemer, men som ordner opp til slutt. De får ofte hjelp av foreldrene og sin gode venn, søndagsskolelæreren Rune. Det handler om Munken og Kulas guttetreker, men også om deres funderinger over hva som er sant og riktig. Populære fortellinger for barn fra sju år og oppover.

SPENNENDE OG EVENTYRLIGE FORTELLINGER

Bli kjent med Lupio!

Lupio er en ung, foreldreløs musiker som bor i Italia i det trettende århundre. Hans to beste venner er Frans av Assisi og Bror Ulv. Lupio er stadig på veien. Han er kunnskapsrik, raus og har et godt hjerte. På veien møter han munk og korsfarere, tiggere og slottsherrer, omreisende musikanter og fattige bønder. Historiene er korte og lette å lese, og passer godt for barn fra sju til tolv år. De to bøkene som har kommet på norsk har titlene *Møtet* og *Jegerne*.

Frans av Assisis bønn

Kveldsbønnplakat med Frans av Assisis bønn. Bildet er et motiv fra bøkene om Lupio. Tosidig trykk med tekst på nynorsk på den ene siden, og bokmål på den andre.

KLISTREMERKEBOK Let og finn

Bildebok med fortellingen om hvordan Gud skapte verden. Mange klistremarker følger med. Illustrasjonene blir fullstendige først når en har funnet og limt inn de riktige merkene.

Vingeslag

En spennende tegneseriefortelling med utgangspunkt i pinsefortellingen.

TEKST: Arild Rossebø

DRØM OG VIRKELIGHET krysser hverandre i *Vingeslag*, en fortelling om å kjempe for å overvinne seg selv og våge å søke fellesskap. I tegneserien forteller Peter Madsen om hvordan Signe har blitt uvenner med sin beste venninne og må reise til hytta alene for å lese til eksamen. I skogen møter hun en gammel kvinne som snakker et rart og fremmed språk. Men kona fører likevel Signe på sporet av historien om pinse og Den hellige ånd.

Vingeslag er en frittstående bok i en trilogi om Signe som tar for seg de kristne høytidene jul, påske og pinse. I *Vingeslag* er samlingspunktet pinse, og Signe har blitt tenåring.

I tegningene blandes et moderne, realistisk uttrykk med klassiske bibelillustrasjoner av Gustav Doré og mer drømmeaktige sekvenser.

PRISBELØNT TEGNER OG FORFATTER

Peter Madsen (1958) er tegner, skribent, filmskaper og foreleser. Streken og fortellergleden hans

er godt kjent og elsket av tegneserieentusiaster i alle aldre. Han står bak bestselgertitlene *Valhall* og *Trolleliv*, og ikke minst *Menneskesønnen* (som tar for seg Jesu liv).

Han har mottatt en rekke priser, bl.a. Angoulême International Comics Festival, Christian Comic Award (1996) og Sproing-prisen (2003), begge for *Menneskesønnen*.

Peter Madsen har skrevet sine tanker om pinse og om arbeidet med boka i et hefte, som kan lastes ned gratis fra Bibelselskabet i Danmarks nettsider.

Vingeslag er den aller første boken IKO har sendt ut til den nye aldersgruppen 13–15 år i Dåpsklubben Tripp Trapp. Barna fikk den i posten like før pinse.

«Mit håb er, at disse noter kan have interesse for dig, der har lyst til at studere pinseunderet nærmere. Hvad enten du er præst eller lærer, er med i en studiegruppe eller simpelthen bare har lyst til at læse lidt mere om pinsen, fordi du er blevet nysgerrig»

(Peter Madsen)

Munken og Kula

Pappas stygge hender

Skrevet av Åke Samuelsson
Illustrasjoner av Simon Jannerland
IKO-Forlaget, 2020

JEG HETER Anne Skattum Sandvik, er 7,5 år og har nettopp lest denne boka på senga om kvelden.

Boka handler om to venner: Munken og Kula. Begge to er ti år. De to har mange spørsmål som de lurer på – og så finner de noen de kjenner som forteller dem svarene på spørsmålene. Det er fint, for da får jo vi som leser boka vite svaret også. Munken og Kula gjør mange morsomme ting. Dessuten er de veldig klønete.

Jeg lo mest da jeg leste historien om at Kula satte seg fast i kakkelovnen hjemme. Etter at mammaen hans hadde dratt ham ut av den skitne ovnen, måtte både Kula og Munken kle av seg alle klærne. Mammaen til Kula spylte dem med dusjen. Munken også. Selv om han ikke var skitten. Mammaen til Kula ble ganske sint!

Boka heter «Pappas stygge hender». Det er hentet fra historien om da Munken hadde 2-årsbursdag. Plutselig ble Munken borte, og de voksne lette etter ham. Så hørte de farfaren til Munken rope nede fra hagen: Han er på balkongen. Faren til Munken var inne, og så at gutten hans holdt på å falle ned fra rekkverket som han hadde klatret opp på. Han tenkte bare på Munken. Ikke på hva han gjorde selv. Han fikk ikke opp glassdøra til balkongen, så

han hoppet gjennom glassvinduet og fikk tak i Munken. Pappaen skadet seg i alle glassbitene, og mistet halve lillefingeren og neglen på tommelen. Dessuten fikk han arrete hender.

Man lærer mye av å lese boken – som at man ikke skal klatre inn i kakkelovner. Og så lærer man at Jesus fikk sterke krefter av Gud til å gjøre store ting – for eksempel til å lage mye mat ut av lite mat. Munken leser mye bibelhistorier.

Boka handler mest om Munken og Kula og lite grann om Jesus.

Jeg brukte ca. fire kvelder på å lese boka selv. Det gikk fint, selv om det var noen rare ord i den som jeg ikke har lært meg enda.

Jeg vil anbefale andre å lese boka fordi den er spennende, morsom og man lærer mye av personene i boka. Skulle ønske det var en film om Munken og Kula, egentlig.

Anbefalt av Anne (7,5 år)

Årgang 71 Nummer 1/2020

Digital religionsundervisning

Gjesteredaktør: Birgitte Lerheim

En utgave med tema digital religionsundervisning – utgitt mens all religionsundervisning plutselig har måttet bli digital på grunn av koronapandemien. Forskningen som presenteres tematiserer forskjeller i læreres og elevers digitale leseevner, dannelsesmuligheter ved bruk av mobile digitale enheter, som telefoner og ipader, samt betydningen av digitale grupper for RLE-lærere og lærerutdannere.

Nummeret inneholder også en artikkel om skolens og kirkens rolle i forbindelse med skolegudstjenester, og anmeldelser av bøker om skolens religionsfag, kristne grunnskoler og spesialpedagogikk.

TIL ETTERTANKE

Vårt oppdrag å formidle

TEKST: Torfinn Wang, Leder representantskapet IKO, rådgiver Bjørgvin bispedømme

Vi har akkurat gjennomført et veldig godt representantskapsmøte i IKO.

Hvordan kan vi formidle at troen på Jesus kan være en stor kraft og ressurs i menneskers liv både i 2020, 2021 og årene som kommer? Hvordan kan vi sammen finne nye måter å komme i kontakt med barn og familier om dette?

IKO har en helt unik plattform. Det er både et sterkt faglig «hus» som tar skjæringspunktet mellom teologi og pedagogikk på alvor. IKO lar det ikke være med viktige samtaler om dette. IKO vil også forsøke å gjøre anvendt pedagogikk og teologi om til bøker, materiell og til trosopplæring.

IKO er med og lytter seg inn på behov fra hele landet, og kommer med kurs, bøker og tidsskrifter.

Vi befinner oss i pinsetiden, i Åndens tid. Vi befinner oss også i koronatiden, i den virtuelle og digitale tiden. Er det noen korrespondanse mellom det virtuelle og det åndelige? Noen vil kanskje hevde det, men kan vi stole på at det virtuelle er sant? «Hva er sannhet», spør Jesus overfor Pilatus. I Johannesevangeliet hører vi om *Sannhetens Ånd*. Ånden hjelper oss til å møte sannheten om oss selv. Sannheten er at vi trenger Jesus, som en ekte og sann Gud som ser oss slik vi er. Å formidle dette til oppvoksende generasjoner er fortsatt vårt oppdrag som institutt, som forlag og som kirke.

– Naturlig å gi fra dåp til konfirmasjon

Ingen av barnebarna til Torunn og Øivind Jønsson bor på samme sted som dem selv. Da syns de klubben er en fin måte å hjelpe å fortelle barna om innholdet i den kristne tro på.

TEKST: Annbjørg Dalland

FOTO: Rigmor Jønsson/privat

FORTELLINGER I FLERE GENERASJONER

Hjemme i huset til Torunn og Øivind Jønsson på Vestlandet, har de lest mange bøker med de små, først barna, og nå barnebarna.

– Jeg husker godt en bok med Bartimeus som de likte så godt, forteller Torunn. Nå er det mest fortellingene med dyr som er mest populært hos de aller minste.

Ikke minst viser hun fram en båt med en velkjent bibelsk skikkelse. Denne Noah og alle dyrene har flere generasjoner lekt med.

Men de fleste bøkene og lekene ligger ikke hjemme hos besteforeldrene. Ingen av barnebarna bor i nærheten av Torunn og Øivind, så de har heller fått sendt bøker og leker til der de er.

– De syns det er veldig stas å få pakke i posten, virker det som. Og da pakken kom fram til 7-åringen i Canada, leste hun engasjert påskefortellingen for oss på Skype.

VIL GI EN HJELP TIL Å FORTELLE OM TROEN

Barnebarna, som er i alderen mellom to og tretten år, får pakker fra Dåpsklubben Tripp Trapp hjem i posten, og har fått det siden dåpen.

– Vi syns det er viktig at foreldre og faddere (og andre for den del) får hjelp til å fortelle barna om innholdet i den kristne tro de er døpt til, forteller ekteparet.

VELDIG GØY!

I Stavanger er det gutter som får nye bøker i posten tre ganger i året.

– Det er spennende å få pakker i posten, og det er ofte ganske kjekke bøker, som handler om kjekke ting, forteller Johan (13).

Johan har fått pakker siden han var liten, og har likt godt å få jobbe med aktivitetssheftene. Spesielt de om jul og påske. Men nå når han er blitt litt eldre, liker han bøkene best.

– Det er én bok som jeg sikkert har lest ti ganger, og det er boka 26. november (*Fire fortellinger fra det norske Holocaust*), forteller han.

Lillebror Eyvind (7) syns også det er veldig gøy å få pakker i posten med nye bøker.

– Jeg liker veldig godt bøkene, spesielt de med store, fine bilder. Og klistremerkebøkene, sier han.

FANTASY OG HISTORISKE BØKER FAVORITTEN NÅ

Tre ganger i året kommer det pakker med bøker til familien. Guttene har vokst opp med å få pakkene, og får noe annet ut av pakkene nå enn de fikk da de var mindre. Nå liker Johan godt å kunne lese bøkene selv.

– Hva har du lyst til å lese mer om?

– Jeg har lyst til å lese mer fantasy-bøker, som *Gjennom skyggedalen* og *Før lyktene slukner*, og mer historiske fortellinger som den om Martin Luther King.

NATURLIG Å GI FRA DÅP TIL KONFIRMASJON

I år har Dåpsklubben Tripp Trapp utvidet aldersgruppene, slik at barn helt opp til 15 år får pakker i posten. Det betyr flere spennende bøker til Johan. Det er besteforeldrene glade for å kunne gi videre.

– Det føles naturlig å gi et slikt tilbud fra dåp til konfirmasjon, sier Torunn.

PRISMET-BØKER

DYPERE INNSIKT i egen og andres livshistorie

TEKST: Annbjørg Dalland

DENNE VÅREN HAR IKO-Forlaget kommet med svært spennende Prismet-bøker. En av dem er *Religiositet fra barndom til voksen*, skrevet av Erling Birkedal.

Boka inneholder 13 livshistorier fra unge voksne, med vekt på religiositet og livssyn. Historiene er basert på flere intervju med de samme personene over en periode på over 22 år, fra tidlig i tenårene til midt i trettiårene. Det er en unik langtidsstudie i norsk sammenheng.

Personene representerer ulike religiøse erfaringer og holdninger, og studien vil slik gi mulighet for dypere innsikt i og forståelse av egen og andres livshistorie.

«Dette er et unikt og viktig bidrag til forståelsen av religiøs utvikling, og byr på solide religionspsykologiske innsikter. Boka er engasjerende og lærerik om hvordan vi som mennesker utvikler oss, preges av våre relasjonelle erfaringer på godt og vondt, og finner våre tros- og livssynsveier. Her er det mye å hente for fagfolk og forskere, men også for enhver som er engasjert i hvordan vi utvikler oss og formes i avgjørende år av vår livsreise.»

Lars Johan Danbolt, professor ved Religionspsykologisk forskningscenter, Sykehuset Innlandet (RPS-SI)

Lesetips for barn ca 9–13 år

fra Dåpsklubben Tripp Trapp

Mange barn har fortsatt hjemmeskole og begynner å bli lei av sosiale begrensninger. Kanskje er det fint å få et avbrekk fra hverdagen med noen bøker i fantasy-sjangeren?

Noe har skjedd. Det viser seg at livets perler er forsvunnet. Livets perler har vært i landet i tusen år og byen har blomstret. Nå er perlene borte. Ingen skjønner hvordan. Utstyrt med hver sin ponny, et sverd og et tøyestykke drar barna ut i verden for å finne perlene.

«Gjennom skuggedalen» er første bok i serien om Liv og Dag og Livets perler. «Før lyktene slukner» er en uavhengig fortsettelse av den første boka.

Få flere tips ved å følge Dåpsklubben Tripp Trapp på Facebook! @daapsklubben

Du finner også IKO – Kirkelig pedagogisk senter på Facebook og Instagram!

FØLG IKO

Få med deg oppdateringer og tips fra IKO på sosiale medier!

FACEBOOK

@IKOkirkeligpedagogisksenter

INSTAGRAM

@iko_senter1

GI DÅPSKLUBBEN

Tripptrapp

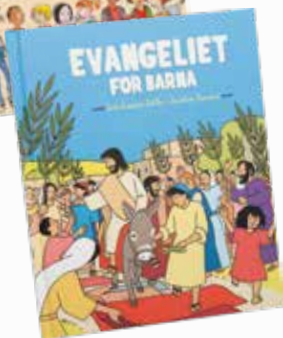
til et barn du er glad i!

Gjennom bøker,
musikk og leker
får barna

- Fortellinger fra Bibelen
- Bordvers og kveldsbønner
- Positive holdninger og verdier

Velg **GRATIS**
velkomstgave!

- Bokklubb for barn fra 0 til 15 år
- Ingen krav om kjøp

Les mer og se flere
velkomstgaver på

iko.no/tripp-trapp

Telefon 22 59 53 00
kontakt@iko.no